

א דין השפמת המקר, וכו' ט' סעיפים:

א. *יתגבר^(ב) כפארי לעמוד בבקר^(א) לעבודת בוראו *שיהא הוא מעורר^(ג) *השחר. הגה' ועל כל פנים לא יאחר זמן התפלה^(ד) שהעבור מתפללין (טור). הגה' שו"ת ה' לנגדי תמיד * הוא כלל גדול בתורה ובמצוות^(ה) הצדיקים אשר הולכים לפני האלהים, כי אין ישיבת האדם ותנועותיו נעסקו והוא לבדו בביתו כשיכתו ותנועותיו נעסקו והוא לפני מלך גדול, ולא דבורו והרחבת פיו כרצונו והוא עם אנשי ביתו וקרובי כדבורו במושב המלך. כל שכן כשישים האדם אל לבו שהמלך הגדול הקדוש ברוך הוא אשר מלא כל הארץ כבודו עומד עליו ורואה במעשיו, כמו שנאמר, אם יסתור איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה', מיד יגיע אליו היראה

שערי תשובה

ספארי. עין באר היטב. רעין ט"ו שכתב שעקר הגבורה הוא נגד התעורר הרע ואמר כפארי כו', תראה שהיה על דרך שאמר ביופא דף סט, נפק אהא בגוריא ונרא מבית קדש הקדשים, וזהו אמר שיתגבר כפארי נגדו: ספארי. עין באר היטב. ובכרפי יוסף כתב דבדור שלפניו ליתא. אך בדור כתב יד דף י' איתא, שכתב, ועל דא איתחייב מיתה לשמא, וכתב שפירי לטל קירי אף על פי שאינו רוצה לקום. ואם ארע שהמים רחוקים ואין לו מי שיקרבו אליו, נהגו קצת מבצלי הנפש שהולכים פחות פחות מארבע אמות, עין שם. ולא נהירא לעניות דעתי, וצריך שילך במרצה שלא להשהות רוח רעה השורה על ג' ד' ובשורות שבות יעקב חלק ג סימן א כתב שאין נזהרים מלילך ארבע אמות בלי נטילת ידים, ויש לומר ששכח את עצמו על זה דהרשב"א סבירא לה בברכות דכלא ביהא פארבע אמות דמאן, עין שם. ופשוט שאין לסמוך על זה כי אם בשעת הדחק, וצ"ל באלוה רבה סעף קטן ד רעין לקמן סימן ד, מה שכתבתי בהו: ספארי. עין באר היטב. וראיתי בכתבי בד"ץ הרב החסיד האלהי מוהר"ר זלמן לוראדור ז"ל על מה שנהי' רגילין לעשות מנורות של קלף מצנרים להניח בספרים וכתבים בשם שיהיה ז"ל בן ארבע אמות ושאר שמות, והמנורה כזה היתה נקראת בשם שיהיה נזכר שלא לישן שיהיה בטלה בדרך התפלה מאימת השם אשר לגדל עיניו, וכתב על זה בשם דוד אדני אבי זקני הנאמן בעל תבואות שור שאמר במליצתו העתה, אם לא שיהיה חזממתי, רצונו לומר, שיהיה לגדל שיהיה אף בלא השויות, והתקדם מאד על זה, לפי שעל הרב אינם משמרים כראוי והשתפכנה בראש כל חוצות, ועל דרך שאמר בראש השנה דף יח ע"ב שעל דבטילת אדמקא מן שטרא עשאוה יום טוב, ולכן גם כזה ראוי לאור חיל לבשל המנורה והאריך בדבר נעם. תראה דבמנורות הגדולים המצנרים על קלף שקובעים בבית המנחה לפני העמוד או שאר מקומות שקובעים אותה תחת טבלא של זכוכית, לית לן בה, ולא קפדי רק על אותן שמניחין בספרים, משעצא דלעיל, וגם שעל הרב בא לית' מחיקת השם כאשר ציונו הודאות שהם הולכים לאבוד ולהחזיק, ובפרט שפוחבין עליהם שמות אשר לא כדור. והמנורה והמנורה ישעיהו בורה:

באר היטב

(ב) כפארי. עין בהלכות קטנות חלק ב סימן ג ובספר בני תיא: (ג) השחר. בשל"ה כתב סוד, לחבר יום ויללה בתורה או בתפלה הן בבקר הן בערב. ומיד כשנעור משנתו ישל ידיו ויבנה וינצל מהוצאת שכתב ורע, ומכל שכן אם אינו רוצה לישן אף שנשאר משכב בשל"ה. כתב בספר תולעת יעקב, איתא בזה, ההולך שחרית ארבע אמות ולא נטל ידיו חב כו', עד כאן. ותמה הב"ה על רבנו בית דוסף שלא כתב. ונראה, משום דכא דכא אין יכולין להזהר בכך ומוטב שיהיה שונגין ואל יהיו מוידקין, משום הכי לא כתב, שיהיה נטות הגדולה וכן כתב דרך חקמה. וצ"ל ביד אדון סימן ד בהנהגת הטור: (ג) שו"ת ה'. שפירי שם ויריה תמיד נגד ציונו בנקוד פנה ויהיה, וזה סוד שו"ת ה' לנגדי תמיד, וזה תועלת גדול לענין התקאה. הארי"י ז"ל:

באור הלכה

א * שיהא הוא מעורר השחר. נכון מאד לזהר לומר קדם כל שלש תפלות, הודאות יהיה רצון המבאר בירושלמי פרק תפלת השחר, ויהיו בשחרית, מודה אני לפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שהוצאתני מאפלה לאורה. ובמנחה מודה אני וכו' שכשם שאניצני לראות כשהחמה במונה כן זכיתי לראותה בעצרכ. בערכית ה' רצון כו', בשם שיהיה באפלה והוצאתני לאורה, כן הוצאתני מאפלה לאורה: * הוא כלל גדול בתורה וכו'. הוצאה לקדם שיהיה כראוי ויודו לקדם מה שנכתב בשם ספר התנוד, ומפני גדל חביבותם העתיקים כשה גדולים בספרים. וזה לשון התנוד ובמקומות ובסימן כה כו חיי חלב חסון שש מצות חייבין תמיד, לא יפסקו מעל האדם אפילו רגע אחד כל ימיו, וכל זמן וכל רגע שיתחשב בהן קיום מצות עשה, ואין קץ למתן שכר המצות, ואלו הם. (א) להאמין שיש אלוה אחד בעולם שהמציא כל הנמצאות, ומחפצו ורצונו הוא כל מה שהוא עכשיו ושהיה ושהיה לעד עד, ושהוא הוציאנו ממצרים ונתן לנו התורה. וזהו מצות עשה, וכתוב אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתך וגו', ופרשו, תדעו ותאמינו שיש לעולם אלוה המשגיח, שהרי הוצאתיך מארץ מצרים. (ב) שלא נאמן בשום אלהים זולתו, שנאמר, לא יהיה לך אלהים אחרים על פני. ואפילו מודה שהקדוש ברוך הוא שולט על הכל, רק שדמה בדעתו שפסד המנהג העולם למלאך או לכוכב, הרי זה מודה בעבודה ונה ועובר על לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, אלא יאמין שהקדוש ברוך הוא בעצמו ובכבודו משגיח בכל העולמות, ואין לשום נבאח כח לעשות דבר בלתי רצונו, ולכן נקרא הקדוש ברוך הוא אלהי האלהים. (ג) ליהודי, שנאמר,

משנה ברוכה

א (א) לעבודת בוראו. כי לכה נכרא האדם, כמו שאמר הכתוב כל הנקרא בשמי ולכבודי כראיתו וגו'. ואף (א) אם ישיאנו יצור בתוך לומר אף תעמד בבקר כי מקר גדול, או ישיאנו בקיץ לומר אף תעמד ממסתך וצדך לא שבעת משנתך, יתגבר עליו ואל ישמע לו. ויתחשב בנפשו, אלו היה נצרך לעמד לשרת לפני מלך כשה היה חזן וזרי לעמד בהשפכה להכין עצמו לעבודתו, כל שכן וקל וחמור כן בני של קל וחמור לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: (ב) השחר. בשל"ה כתב סוד, לחבר יום ויללה בתורה או בתפלה הן בבקר הן בערב. ומיד כשיתעורר משנתו ואינו רוצה לישן ישל ידיו אף שנשאר משכב, ומכל שכן שלא ילך ארבע אמות בלי נטילת ידים. וצריך מאד לזהר בזה. ובדור הקדוש (א) מפליג עבור זה בענישו למאד, כי הוא משקה על עצמו רוח השמאה. (א) ומכל מקום תלילה לעבר שום אסור עבור חסרון נטילת ידים, כגון לעצור עצמו מלהשתין על ידי זה, או לקח מים שהכין תכרו עבור עצמו, אם לא שפרו לו שיתן תכר תמורתם אחרים, ויש שנכשלין בזה. אם ארע שהמים רחוקים ואין לו מי שיקרבו אליו, נהגו קצת מבצלי הנפש שהולכים פחות פחות מארבע אמות. וכתב השפירי תשובה על זה דלא נהירא, דצריך יותר שילכו במרצה שלא להשהות רוח רעה על ג' ד'. יש אומרים דלענן זה אמרין כלא ביתא כארבע אמות דמי, אבל (א) אין לסמוך על זה כי אם בשעת הדחק, אם ארע כשמשכים בלילה שאין לו מים לטל ידיו שלש פעמים כראוי להעביר רוח השמאה, אף על פי כן (א) תלילה לו לפטל מדבר

תורה משום זה עד שיאיר היום, אלא ישל מעט או יקח ידיו בכל מידה דמנא, ויכרך וילמד, בדין התלמוד והפוסקים: (ג) שהעבור מתפללין. הינו, אף על פי (א) שלא יעבר זמן תפלה מכל מקום מצוה עם העבור. וצ"ל לקמן סוף סעיף קטן ט: (ד) הצדיקים. דהינו שפירי בנפשו תמיד אף שהוא עומד לפני ה' יתברך, כי הקדוש ברוך הוא מלא כל הארץ כבודו. וכתבו בשם הארי"י ז"ל שפירי שם הנינו תמיד נגד ציונו בנקוד יראה, כזה יהיה, וזהו סוד שו"ת ה' לנגדי תמיד, וזה תועלת גדול לענין התקאה. ויש שהיו רגילין מתמיד זה לעשות מנורות של קלף מצנרים להניח בספרים וכתבים בהם שו"ת ה' וגו'. ואף אבות אותיות ושאר שמות. ומנורה כזה היתה נקראת בשם שו"ת, והפעם הוא בכדי שיהיה נזכר שלא לשית שיהיה בטלה בתוך התפלה מאימת השם, וכתב בשפירי תשובה בשם התבואות שור שראוי

שער הצינון

א (ב) מטור: (ג) עין בשפירי תשובה: (ד) פשוט: (ה) שפירי תשובה: (ו) שלחן ערוך של הגר"י: (ז) פרי מגדים:

לוח עמוד הימני: יום ג יח אייר תשסב < יום ד כג ניסן תשסז < יום ה כח אדר תשעב < יום ו אדר תשעז < ש"כ"א יא אדר א תשסב